

29.11.2024

Urakkaohjelma**lin kunnan ulkovalaistuksen kunnossapito vuosille 2025-2027****Sisälllys**

1	TIEDOT PALVELUSOPIMUKSEN KOHTEESTA	4
	<i>1.1 Sopimuskohde ja toteutuspaikka .....</i>	<i>4</i>
	<i>1.2 Tilaaja .....</i>	<i>4</i>
	<i>1.3 Suunnittelijat ja muut osapuolet .....</i>	<i>4</i>
2	URAKKAMUOTO.....	4
3	SOPIMUKSEN LAAJUUS	4
	<i>3.1 Laajuus .....</i>	<i>4</i>
	<i>3.2 Tilaajan materiaalit ja muut hankinnat .....</i>	<i>5</i>
	<i>3.2.1 Tilaajan toimittamat materiaalit ja muut hankinnat .....</i>	<i>5</i>
	<i>3.2.2 Poistettavat materiaalit .....</i>	<i>5</i>
	<i>3.3 Samanaikaisesti tehtävät työt .....</i>	<i>5</i>
	<i>3.4 Olemassa olevien rakenteiden suojaaminen .....</i>	<i>6</i>
4	URAKASSA NOUDATETTAVAT ASIAKIRJAT	6
	<i>4.1 Asiakirjat .....</i>	<i>6</i>
	<i>4.2 Määrälaskenta .....</i>	<i>6</i>
	<i>4.3 Sopimusasiakirjojen julkisuus .....</i>	<i>7</i>
5	SOPIMUS-AIKA.....	7
	<i>5.1 Suoritus aika.....</i>	<i>7</i>
	<i>5.2 Määräajat erilaisille työsuorituksille .....</i>	<i>7</i>
	<i>5.3 Välitavoitteet .....</i>	<i>7</i>
	<i>5.4 Työskentelyaika .....</i>	<i>7</i>
6	KUNNOSSAPITOURAKOITSIJAN VELVOITTEET	7
	<i>6.1 Takuu aika .....</i>	<i>7</i>
	<i>6.2 Vakuudet .....</i>	<i>8</i>
	<i>6.3 Työnantajan todistukset .....</i>	<i>9</i>
	<i>6.3.1 Tilaajavastuulaki ja työnantajavelvoitteiden täyttäminen ja rekisteröityminen</i>	<i>9</i>
	<i>6.4 Vakuutukset .....</i>	<i>9</i>
	<i>6.5 Vahingot ja korvaukset .....</i>	<i>9</i>
	<i>6.6 Kunnossapitourakoitsijan raportointivelvollisuus .....</i>	<i>10</i>
7	TILAAJAN MAKSUVELVOLLISUUS.....	10
	<i>7.1 Ennakko .....</i>	<i>10</i>

7.2	<i>Kokonaishintaurakka</i>	10
7.3	<i>Kustannustason muutosten vaikutus hintaan</i>	10
7.4	<i>Lisä- ja muutostyöt</i>	10
7.5	<i>Laskun hyväksymiskelpoisuus</i>	11
8	KESKINÄISET VELVOITTEET	11
8.1	<i>Viranomaisyhteydet, tarkastukset ja luvat</i>	11
8.1.1	<i>Luvat</i>	11
8.1.2	<i>Viranomaisyhteydet</i>	11
8.1.3	<i>Vastaanottotarkastus</i>	11
9	LAADUNVARMISTUS	12
9.1	<i>Kunnossapitourakoitsijan laadunvarmistus</i>	12
9.2	<i>Tilaajan laadunvalvonta</i>	12
9.2.1	<i>Tilaajan valvojat</i>	12
9.2.2	<i>Tilaajan asiantuntijat</i>	13
9.3	<i>Toiminnalliset laatupoikkeamat</i>	13
9.4	<i>Sähköinen kanssakäymisportaali</i>	15
10	YMPÄRISTÖ	15
11	TYÖMAAN HALLINTO JA TOIMITUKSET	15
11.1	<i>Kunnossapitourakoitsijan organisaatio</i>	15
11.2	<i>Kunnossapitopäiväkirja</i>	16
11.3	<i>Seurantakokoukset</i>	16
12	TYÖVOIMA	16
12.1	<i>Yleistä</i>	16
12.3	<i>Ulkomaalainen työvoima</i>	17
12.3.1	<i>Työntekijä EU/ETA-maan kansalainen</i>	17
12.3.2	<i>Työntekijä on kolmansien maiden kansalainen</i>	17
12.3.3	<i>Kunnossapitourakoitsijan muut velvollisuudet</i>	17
12.4	<i>Terveystilavaatimus</i>	18
12.5	<i>Aliurakat</i>	18
12.6	<i>Henkilötunniste</i>	18
13	YLEISET TYÖMAAJÄRJESTELYT	19
13.1	<i>Työmaa-alue ja liikennejärjestelyt</i>	19
13.1.1	<i>Tieliikenne</i>	19
13.1.2	<i>Rautatieliikenne</i>	19
13.2	<i>Siisteys</i>	19
13.3	<i>Toimisto-, sosiaali- ja varastotilat</i>	20

13.4	<i>Valvojan ja kokousten vaatimat tilat</i>	20
13.5	<i>Sähkö- ja vesiliittymät</i>	20
13.6	<i>Lämmitys, kuivatus ja valaistus</i>	20
13.7	<i>Puhelin ja tietoliikenneyhteydet</i>	20
14	TYÖTURVALLISUUS	20
14.1	<i>Tilaaajan turvallisuuteen liittyvät asiakirjat</i>	20
14.1.1	<i>Yleistä</i>	20
14.1.2	<i>Turvallisuusasiakirja</i>	20
14.1.3	<i>Menettelyohjeet ja turvallisuussäännöt</i>	21
14.2	<i>Yleiset turvallisuusvaatimukset</i>	21
14.2.1	<i>Henkilöstön pätevyys ja osaaminen</i>	21
14.2.2	<i>Turvallisuuskoulutus</i>	22
14.2.3	<i>Perehdyttäminen</i>	22
14.2.4	<i>Henkilön suojaus</i>	22
14.2.5	<i>Kemikaalien käsittely</i>	22
14.2.6	<i>Turvallisuussuunnittelu ja riskienhallinta</i>	22
14.2.7	<i>Turvallisuusseuranta</i>	23
14.2.8	<i>Turvallisuusjohtaminen</i>	23
14.2.9	<i>Käyttö- ja huolto-ohjeet</i>	23
14.2.10	<i>Tilaaajan turvallisuuspalaverit</i>	23
14.2.11	<i>Turvallisuuspoikkeamat</i>	24
14.2.12	<i>Onnettomuusvalmius</i>	24
14.2.13	<i>Turvamiehen ja liikenteenohjaajan tehtävien hoitaminen</i>	24
15	ERIMIELISYYKSIEN RATKAISEMINEN	25
	<i>Liite 3.2 Valopistekartta (dwg)</i>	
	<i>Liite 3.5 Mallikeskuksen keskuskaavio</i>	
	<i>Liite 3.6 Kunnossapitokohteiden määräluettelo</i>	

1 TIEDOT PALVELUSOPIMUKSEN KOHTEESTA

1.1 Sopimuskohde ja toteutuspaikka

Sopimus koskee lin kunnan ulkovalaistuksen käyttö- ja huoltopalveluita. Ulkovalaistukseen kuuluu katu- ja tievalaistuksen lisäksi puistojen, torien, aukioiden, leikkipaikkojen, latujen ja muiden alueiden valaistus sekä erikoisvalaistus.

Sopimuskohde sijoittuu lin kunnan alueelle. Sopimuskohde on tarkemmin esitetty urakkaohjelman liitteissä ja kohdassa 3.1.

Palvelusopimuksen nimi on "lin kunnan ulkovalaistuksen kunnossapito vuosille 2025-2027".

Tilaaaja edellyttää, että kunnossapitourakoitsija tutustuu urakka-asiakirjoihin, kunnossapitoalueeseen ja työskentelyolosuhteisiin ennen tarjouksen antamista.

1.2 Tilaaja

Tilaaajan edustajat nimetään myöhemmin. Tilaajana toimii lin kunta.

Asiakirjassa "Tilaaaja" tarkoittaa lin kuntaa.

1.3 Suunnittelijat ja muut osapuolet

Tilaaaja pidättää oikeuden nimetä projektiin asiantuntijoita ja muita valvojia tarvittaessa.

2 URAKKAMUOTO

Kunnossapitourakoitsija toimii pääurakoitsijana ja lainsäädännön tarkoittamana päätoteuttajana. Hanke sisältää kokoishinta- ja yksikköhintaperusteisia kunnossapitotöitä sekä erilliseen tilaukseen ja tarjoukseen perustuvia tehtäviä.

3 SOPIMUKSEN LAAJUUS

3.1 Laajuus

Ulkovalaistuksen tehtäväkorteissa on osoitettu tehtävät ja niiden maksuperusteet. Kunnossapitokohteiden määräuettelo ja muut urakkaohjelman liitteet kuvaavat tehtävän määrällistä laajuutta.

Kunnossapitourakoitsija suorittaa kaikki ne työt ja niihin liittyvät hankinnat, jotka asiakirjojen mukaisen työsuorituksen valmiiksi saattaminen edellyttää, ja joista ei asiakirjoissa erikseen mainita, että ne eivät kuulu kunnossapitourakoitsijan suoritusvelvollisuuksiin.

Palvelusopimukseen kuuluvat kaikki tarjouspyyntöasiakirjojen ulkovalaistuksen kunnossapitotyöt ja niihin liittyvät hankinnat.

Tilaaaja pidättää itsellään oikeuden sopimusneuvotteluissa rajata joitakin osa-alueita kiinteän hinnan ulkopuolelle ja teettää töitä tarvittaessa neuvotteluissa sovittavalla yksikköhinnalla.

Kunnossapitourakoitsijan kiinteähintaperusteisiin tehtäviin ilman erillistä korvausta kuuluvat lisäksi seuraavat työt ja toimenpiteet:

- tilaajalle kunnossapitoalueella havaitsemistaan vioista ja puutteista ilmoittaminen,
- tilaajalle katu- ja tieverkolla tekemistään kaivuutöistä, aitaamisista, katujen sulkemisista sekä muista liikenteelle haittaa aiheuttavista töistä ilmoittaminen
- asiakaspalautteeseen vastaaminen kolmen (3) vuorokauden kuluessa palautteen saapumisesta, Kaikista asiakaspalautteista tulee toimitta tieto vastauksineen tilaajalle
- tarvittavat mittaustyöt,
- purku- yms. jätteen poiskuljettaminen ja hävittäminen viranomaisten hyväksymällä tavalla,
- rakennuspaikan siistiminen töiden päätyttyä,
- tarvittavien materiaalien hankinta,
- lupien hankkiminen kaivu-, yö- ja meluaviin töihin, sekä tiedottamisen ja yhteydenpidon hoitaminen tilaajan kanssa,
- suunnitelmien ja toimenpiteiden esittäminen viranomaisille ja tilaajalle työmaanaikaisista liikennejärjestelyistä sekä
- yhteyden ottaminen poliisiin tekijän tietojen saamiseksi kolarivaurioiden korvausasioissa.

3.2 Tilaajan materiaalit ja muut hankinnat

3.2.1 Tilaajan toimittamat materiaalit ja muut hankinnat

Materiaalihankinnat kuuluvat kunnossapitourakoitsijalle, mikäli ei ole muuta tilaajan kanssa sovittu. Tilaaja voi toimittaa urakoitsijalle asennettavaksi itse hankkimiaan valaisimia.

Urakoitsija hankkii kaikki varaosat. Hankitun varaosan urakoitsija laskuttaa tilaajalta, YSEn mukaisesti hankintahinta + 12 % kate.

Urakoitsijan tulee järjestää toimintansa vaatimat varastotilat.

3.2.2 Poistettavat materiaalit

Kaikki purettava materiaali jää kunnossapitourakoitsijan omaisuudeksi, ja urakoitsijan tulee huolehtia sen poisviennistä ja ympäristölain mukaisesta hävittämisestä.

Keskuksien purkamisen yhteydessä ohjausjärjestelmän (Caverion) komponentit tulee toimittaa tilaajalle.

3.3 Samanaikaisesti tehtävät työt

Tilaajan velvollisuutena on kertoa kunnossapitourakoitsijalle kolmansien osapuolien kanssa tehdyistä sopimuksista, joilla voi olla vaikutusta urakoitsijan toimintaan.

Seuraavat samanaikaisesti tehtävät tilaajan tai muiden osapuolten työt tulee ottaa huomioon tarjouksessa ja toteutuksessa:

- erilliset rakennushankkeet on selvitettävä tilaajalta ja ne merkitään seurantakokouksen pöytäkirjaan
-

- katuvalaistuksen ohjauksen palvelusopimus
- katu- ja puistoalueiden kunnossapitourakat,
- erilliset tapahtumat, joista tilaaja informoi kunnossapitourakoitsijaa,

Tilajalla on oikeus kilpailuttaa mahdollisia palvelusopimuksen tai siihen läheisesti liittyviä lisätöitä, sekä erillisiä tie- ja katuvalaistuksen investointi- ja saneerausurakoita myös muilla toimijoilla.

3.4 Olemassa olevien rakenteiden suojaaminen

Työalueella sijaitsee Tilajajan omaisuuden lisäksi myös muiden toimijoiden tai yritysten omaisuutta (Liikennevirasto, teleyhtiöt, sähkölaitokset, vesilaitokset jne.). Kunnossapitourakoitsija on velvollinen ennen töihin ryhtymistä suorittamaan tarvittavat mittaukset ja merkitsemiset olemassa olevien rakenteiden, esim. putkien ja kaapeleiden paikallistamiseksi ja suojaamiseksi. Urakoitsijan tulee varmistaa sopimusalueella olevien rakenteiden sijainnit ja suojausohjeet niiden omistajilta.

Sopimusalueella olevat kaapelit, johdot yms. rakenteet ovat kunnossapitourakoitsijan paljastettava käsikaivuna, tuettava, kannatettava ja suojattava siten, etteivät ne pääse vahingoittumaan.

Siirtämättä jätetyt rajapyykit ja kiintopisteet on suojattava ja mahdollisista siirtotarpeista on sovittava etukäteen tilaajan kanssa.

Syntyneistä vahingoista tulee ilmoittaa välittömästi rakenteen tai kohteen omistajalle ja urakan valvojalle.

Kunnossapitourakoitsija korvaa rikkomansa rakenteet ja aiheuttamansa muut vahingot kustannuksellaan.

Jos kunnossapitourakoitsija joutuu siirtämään ja/tai poistamaan valaisinpylväissä olevia liikennemerkkejä, tulee kaikki pylväistä siirretyt tai poistetut merkit, asentaa väliaikaisiin pylväisiin ja myöhemmin uuteen pylvääseen.

4 URAKASSA NOUDATETTAVAT ASIAKIRJAT

4.1 Asiakirjat

Urakassa noudatettavat asiakirjat on esitetty palvelusopimuksen kohdassa 2.

4.2 Määrälaskenta

Tilaja on suorittanut työlle arvioidun määrälaskennan. Kunnossapitotarjouksen vertailuhinta perustuu kiinteähintaisiin ja yksikköhintaisiin töihin.

Määrälaskenta ei sido tilaajaa.

Vuosittain tarkistetaan kiinteään hintaan kuuluvien toimeksiantojen määrämuutokset ja hintaa tarkistetaan vastaamaan uusia määriä. Tästä neuvotellaan kunnossapitourakoitsijan ja tilaajan kesken seurantakokouksen yhteydessä.

Kunnossapitourakoitsija hinnoittelee yksikköhintaiset työt tarjouksessaan. **Yksikköhintaluettelon määrät eivät ole tilaajaa sitovia.**

Työlle, jolle ei ole yksikköhintaa määrätty, pyytää tilaaja erillisen tarjouksen. Tilaajan luvalla työ voidaan myös tehdä yksikkötuntihinnalla ja kunnossapitourakoitsija saa laittaa materiaalin kustannusten päälle YSE:n mukaisesti 12 % katteen.

4.3 Sopimusasiakirjojen julkisuus

Tähän hankintaan ja sitä koskeviin asiakirjoihin sovelletaan yleisten asiakirjojen julkisuutta koskevia kuntalain säädöksiä.

5 SOPIMUS-AIKA

5.1 Suoritus aika

Sopimus on määräaikainen ja se kestää kolme (3) vuotta 01.01.2025 – 31.12.2027. Lisäksi sopimuksessa on 1 + 1 vuotinen optiomahdollisuus. Tilaaja ja kunnossapito urakoitsija päättävät yhdessä viimeistään 30.9.2027 ensimmäisen optiovuoden käytöstä, ja toisesta optiovuodesta 30.9.2028 mennessä.

Vastuu sopimuksen sisältämistä tehtävistä siirtyy kunnossapitourakoitsijalle sopimuksen alkamispäivänä klo 12.00 ja takaisin Tilaajalle sopimuksen päättymispäivänä klo 12.00.

5.2 Määräajat erilaisille työsuorituksille

Kunnossapidon töille on annettu aikataulu tehtäväkohtaisesti tehtäväkorteissa. Näitä aikatauluja tulee ensisijaisesti noudattaa.

5.3 Välitavoitteet

Palvelusopimuksessa on seuraavat vuotuiset välitavoitteet:

- vuosittaiset huoltokierrokset (kaksi (2) kappaletta vuodessa)

Huoltokierrosten aikataulu on ilmoitettu tehtäväkortille 7135.

5.4 Työskentelyaika

Normaali työaika on arkisin klo 7:00 – 16:00.

6 KUNNOSSAPITOURAKOITSIJAN VELVOITTEET

6.1 Takuu aika

Pitkikäisten valonlähteiden, kuten ledivalaisimien, takuu-aika sovitaan erillisen työtilauksen yhteydessä. LED valaisimien takuuajat määritellään hankekohtaisesti. LED valaisimien takuu-aika on viisi (5) vuotta, ellei muuta sovita.

Maalattujen varsien, pylväiden ja valaisimien väripinnoitteen ja värisävyn takuu-aika on kymmenen (10) vuotta.

Muiden töiden osalta yleinen takuu-aika on kaksi (2) vuotta. Takuu-aika määräytyy kyseisen työn vastaanottotarkastuksesta alkaen.

6.2 **Vakuudet**

Sopimusaikaisen vakuuden suuruus on **seitsemän (7) %** arvonlisäverottomasta tarjoushinnasta.

Työnaikaisen vakuuden on oltava voimassa kolme (3) kuukautta yli sopimuksen päättämispäivän. Mikäli sopimuksen siirto viivästyy kunnossapitourakoitsijasta johtuvasta syystä yli 15 vuorokautta sovitusta sopimuksen päättämispäivästä, on kunnossapitourakoitsija velvollinen jatkamaan vakuuden voimassaoloaika viiveen määrällä.

Hyväksytyn luovutuksen ja takuuajan vakuuden hyväksymisen jälkeen sopimusaikainen vakuus palautetaan vakuuden antajalle. Takuuajan vakuuden tulee olla voimassa kolme (3) kuukautta takuuajan päättämisen jälkeen ja lisäksi niin kauan, että takuuajan työt on hyväksyttävästi suoritettu.

Takuu-aikaisen vakuuden suuruus on **kaksi (2) %** arvonlisäverottomasta toteutuneesta kiinteähintaisesta osasta. Takuuajan vakuus on voimassa kaksi (2) vuotta sopimuksen luovutuksen jälkeen.

Kunnossapitourakoitsija vastaa LED-valaisimien ja lamppujen takuuehdoista myös sopimuskauden päätyttyä. Kunnossapitourakoitsija on velvollinen vaihtamaan tai vaihdattamaan omalla kustannuksella takuun piiriin kuuluvat lamput ja pitkäikäiset valonlähteet, kuten LED-valaisimet, kohdan 6.1 mukaisilla takuuajoilla.

Tarjousvakuutta ei vaadita.

Tilaaaja ei anna kunnossapitourakoitsijalle vakuutta.

Kunnossapitourakoitsijan antaman vakuuden tulee olla joko pankki- tai vakuutuslaitoksen antama omavelkainen takaus, tilaajan nimiin asetettu talletus tai muu tilaajan hyväksymä vakuus. Tilaaaja pidättää itsellään oikeuden hyväksyä tai hylätä annettu vakuus.

Kunnossapitourakoitsijan on vaadittaessa annettava vuosittain selvitys antamiensa omavelkaisten takauksien arvosta, jotta tilaaja voi varmistua vakuuden arvosta. Jos kunnossapitourakoitsijan taloudellinen tilanne tai vakavaraisuus heikkenee ja vakuus menettää arvoaan, voi tilaaja vaatia omavelkaisen takauksen vaihdettavaksi pankkitakaukseen.

Tilaaajalla on oikeus kunnossapitourakoitsijaa enempää kuulematta käyttää vakuutena olevat varat tästä sekä muistakin tilaajan ja kunnossapitourakoitsijan välisistä sopimuksista johtuvien saatavien suorittamiseksi.

6.3 Työnantajan todistukset

6.3.1 Tilaajavastuulaki ja työnantajavelvoitteiden täyttäminen ja rekisteröityminen

Tarjouksen yhteydessä kunnossapitourakoitsijan tulee antaa tilaajalle tilaajavastuulain edellyttämät selvitykset mukaan lukien kaikki aliurakoitsijat. Sopimuskauden aikana selvitykset tulee toimittaa puolivuositain.

Aliurakoitsijoiden selvitykset tulee toimittaa tilaajalle, ennen kuin tilaaja hyväksyy aliurakoitsijan. Aliurakoitsijoiden ketjutusta ei hyväksytä, vaan kaikki aliurakoitsijat tulee olla suorassa suhteessa kunnossapitourakoitsijaan.

Tilaajalla on oikeus kieltäytyä hyväksymästä sellaista kunnossapitourakoitsijaa tai aliurakoitsijaa, joka ei ole toimittanut vaadittua selvitystä ennen töihin ryhtymistä.

6.4 Vakuutukset

Kunnossapitourakoitsijalla tulee olla vastuuvakuutus, jonka suuruus on vähintään 1 000 000 EUR. Kunnossapitourakoitsijan tulee varmistaa aliurakoitsijoiden vastuuvakuutukset, ja niistä tulee esittää tilaajalle todistukset.

Kohteeseen ei tarvita erillistä rakennustyövakuutusta.

6.5 Vahingot ja korvaukset

Vahinkotapauksissa, joissa kaupunki tilaajana saattaa lainsäädännön perusteella, kadunpitäjänä tai vastaavalla perusteella olla korvausvastuussa kolmannelle osapuolelle, vahinkotapaukset hoidetaan siten, että kunta tilaajana hoitaa korvauskäsittelyn oman hallintomenettelynsä mukaisesti. Mikäli vahinko on edellä mainitussa tapauksessa aiheutunut siitä, että kunnossapitourakoitsija on laiminlyönyt sopimusvelvoitteensa, on kunnalla oikeus kohdistaa urakoitsijaan korvausvaade.

Tilaajalla on oikeus korvausvaateen esittämiseen myös, mikäli kunnossapitourakoitsijan sopimusrikkomuksesta tai urakoitsijan toiminnasta aiheutuu tilaajalle muuta vahinkoa.

Kunnossapitourakoitsijan tulee pyydettyäessä antaa lausunto jälkikäteen vahinkotilannehetkellä vallinneista olosuhteista sekä urakoitsijan toimenpiteistä kyseisenä ajankohtana ko. paikassa. Lausunto tulee antaa viiden (5) päivän kuluessa pyynnöstä.

Kunnossapitourakoitsijan on pidettävä luetteloa kaikista suoraan hoitamistaan vahinkotapauksista ja -päätöksistä. Tilaajalla on oikeus tutustua kaikkiin urakoitsijan suoraan hoitamien vahinkotapausten asiakirjoihin.

Kunnossapitourakoitsija on velvollinen korvaamaan aiheuttamansa vahingot täysimääräisenä.

Kunnossapitourakoitsijan on ilmoitettava vastaanottotarkastuksessa työn suorittamisesta johtuvat kolmansia osapuolia koskevat selvittämättömät asiat. Kunnossapitourakoitsija vastaa myös luovutustarkastuksen jälkeen kolmansille osapuolille urakan toteuttamisessa aiheuttamistaan vahingoista.

6.6 Kunnossapitourakoitsijan raportointivelvollisuus

Kunnossapitourakoitsijan tulee laatia tilaajan edellyttämät palvelusopimuksen aikataulua, töiden etenemistä, laskutusta, kassavirtaa, määräännusteita, laadunvarmistusta, turvallisuutta, riskienhallintaa ja resursseja koskevat raportit. Raportit käsitellään seurantakokouksissa.

7 TILAAJAN MAKSUVELVOLLISUUS

7.1 Ennakko

Pääsääntöisesti tilaaja ei maksa ennakkoa.

7.2 Kokonaishintaurakka

Sopimushinta maksetaan kokonaishintaperusteisen osuuden maksuerätaulukon mukaan sekä tilaajan erillistilaukseen perustuvien yksikköhintaperusteisten töiden työsuorituksia vastaan.

Kunnossapitourakoitsija laatii maksuerätaulukkoehdotuksen tilaajan tarkastettavaksi ja hyväksyttäväksi sopimusneuvottelussa sovitussa ajassa.

Viimeinen maksuerä on maksukelpoinen sen jälkeen, kun tilaaja on kirjallisesti ilmoittanut työn ja muiden edellä selostettujen seikkojen hyväksymisestä.

7.3 Kustannustason muutosten vaikutus hintaan

Kiinteä sopimushinta sidotaan maanrakennuskustannusindeksiin erillisindeksiin nro: 21 Katujen ylläpito, vertailulukuna käytetään 2024M09: **120,8** <https://stat.fi/tilasto/maku#tables>

Tilaaja ja kunnossapitourakoitsija neuvottelevat kerran vuodessa kiinteän sopimushinnan ja yksikköhintaluettelon rivien muutoksista seurantakokouksessa.

Samaan aikaan tarkastetaan vuosittaiset määrä muutokset kiinteän hinnan kohteissa.

Muita sopimushinnan muutoksiin vaikuttavia asioita ovat:

- kunnossapitokohteiden (valopisteiden) määrän muuttuminen +/- 10 % sopimuskauden aikana.

7.4 Lisä- ja muutostyöt

Lisä- ja muutostyöt korvataan määräluettelon mukaisilla yksikköhinnoilla. Hankittava materiaali korvataan YSE:n mukaisesti hankintahinta + 12 % kate. Tilaaja pidättää itsellään oikeuden neuvotella

---

toimittajan kanssa materiaalin ostohinnasta tai hankkia materiaalin kunnossapitourakoitsijalle asennettavaksi.

Kunnossapitourakoitsijan on ennen työhön ryhtymistä annettava yksikköhintoihin perustuva yksilöity tarjous lisä- ja muutostöistä sekä tilaajan on kirjallisesti tilattava kyseinen työ. Lisätöitä ei makseta ilman em. sopimusta.

Tilaajalla on oikeus teettää muutos- ja lisätöitä muilla osapuolilla tai tehdä ne itse.

Ensisijaisesti hinnoittelussa noudetaan yksikköhintaluetteloa. Jos tehtävälle työlle ei ole annettu yksikköhintaa toimitaan kohdan 4.2. mukaisesti.

7.5 Laskun hyväksymiskelpoisuus

Lasku on hyväksymiskelpoinen, kun

- laskua vastaava työsuoritus on tehty ja työn valvoja on sen kirjallisesti tarkastanut; ja
- laskutukseen oikeuttava työalueen viimeistely ja siivous on tehty ja muut sopimuksessa vaaditut velvoitteet on suoritettu, esim. tarkemittaukset on tehty ja dokumentit on toimitettu tilaajalle; ja
- kaikista laskuun sisällytetyistä töistä on esitetty hyväksyty ja/tai vaadittu laatuaineisto.

Viimeistä maksuerää koskevan laskun osalta katso kohta 7.2.

8 KESKINÄISET VELVOITTEET

8.1 Viranomaisyhteydet, tarkastukset ja luvat

8.1.1 Luvat

Kunnossapitourakoitsijan on itse hankittava kaikki työmenetelmiensä tai kalustonsa edellyttämät luvat.

8.1.2 Viranomaisyhteydet

Kunnossapitourakoitsija on velvollinen olemaan tarvittaessa yhteydessä:

- työsuojelutarkastajaan
- pelastusviranomaisiin
- poliisiin

Muilta osin noudatetaan YSE:n määräyksiä.

8.1.3 Vastaanottotarkastus

Työ katsotaan vastaanotetuksi, kun kumpikin sopijaosapuoli on allekirjoittanut vastaanottotarkastuspöytäkirjan ja siinä mainitut puutteet ovat korjattu hyväksytysti.

Sopimuskauden loppuvaiheessa kunnossapitourakoitsija laatii luovutustarkastukseen "**luovutustestamentin**". Asiakirjassa esitetään:

- yleiskuvaus alueen nykykunnosta,
- korjauksia vaativat kiireiset kohteet, joita ei ole saatu toteutettua sopimuskauden aikana,

9 LAADUNVARMISTUS

9.1 *Kunnossapitourakoitsijan laadunvarmistus*

Kunnossapitourakoitsijan on laadittava palvelusopimuksen toimintoja kuvaava palvelusopimuskohtainen toiminta- ja laatusuunnitelma, suunnitelman tulee pitää sisällään seuraavat kokonaisuudet

- Suunnitelmassa on esitettävä:
  - käytettävät resurssit, kapasiteetit ja kalusto,
  - työtavat, -järjestys ja -vaiheet työvaihekohtaisesti kuvattuna,
  - työsuunnitelman vuosikello,
  - noudatettavat työkohtaiset ja yleiset työselitykset sekä ohjeet,
  - turvallisuusasioiden varmistaminen ja tarpeelliset turvallisuusohjeet sekä ympäristöasiat.
- Lisäksi vaaditaan päätoteuttajan turvallisuussuunnitelma.
  - Turvallisuussuunnitelmaa päivitetään jatkuvana toimenpiteenä.

Palvelusopimuksen luovutuksen yhteydessä tulee kunnossapitourakoitsijan luovuttaa tilaajalle laatukansio, josta ilmenevät kaikki tehtyä työtä kuvaavat seikat:

- piirustukset,
- suunnitelmamuutokset,
- seurantakokousten pöytäkirjat,
- katselmusten pöytäkirjat,
- sopimuksen yhteydessä käytetyt materiaalit (valaisimet, lamput, pylväät, betonijalustat jne.) tuotetietoineen,
- tarkemittaustiedot,
- mittaus- ja käyttöönottotarkastuspöytäkirjat ja
- tehtävien dokumentointiin liittyvät digitaaliset tiedostot ja valokuvat kohteista.

Laatukansio voi olla myös sähköisessä muodossa, johon tilaajalla on luku- ja muokkausoikeus.

9.2 *Tilaajan laadunvalvonta*

Tilaaja voi suorittaa sopimuksen aikana laadunvalvontakokeita itse valitsemisensa kunnossapitokohteista. Tilaajan suorittamat kokeet ja mittaukset eivät korvaa kunnossapitourakoitsijan omaa laadunvalvontaa.

9.2.1 *Tilaajan valvojat*

Tilaaja voi nimetä työmaalle valvojat, jotka valvovat työsuoritusta ja tilaajan vaatimusten noudattamista. Valvojan toimivalta määritellään nimettäessä.

Tilaaajan valvonta ei vähennä kunnossapitourakoitsijan omaa vastuuta.

9.2.2 **Tilaaajan asiantuntijat**

Tilaaaja voi halutessaan käyttää apunaan asiantuntijoita.

Asiantuntijoiden tehtävät ja valtuudet ilmoitetaan kunnossapitourakoitsijalle työtä aloitettaessa tai sitä mukaan, kun heidät määrätään tehtäviinsä.

9.3 **Toiminnalliset laatupoikkeamat**

Sanktio tarkoittaa tässä yhteydessä seuraamusta kunnossapitourakoitsijan toiminnallisesta laatupoikkeamasta. Teknisten laatuvaatimusten alittumisesta johtuvat laatupoikkeamat käsitellään urakkakohtaisten arvonalennusperusteiden mukaisesti. Toiminnallisiin laatupoikkeamiin katsotaan myös tilaaajan turvallisuusvaatimusten vastainen toiminta tai laiminlyönti sekä materiaalitärkeiden sekä ajoituksen muutostietojen ilmoittamisen laiminlyönti.

Sanktiot toiminnallisista laatupoikkeamista ovat:

- kirjallinen muistutus,
- sakko (urakkahinnasta laskutuksen yhteydessä vähennettävä rahallinen korvaus),
- kunnossapitourakoitsijan henkilökuntaan kuuluvan henkilön tai aliurakoitsijan poistaminen työkohteesta määräajaksi tai kokonaan,
- kunnossapitourakoitsijan edustajan vaihto ja
- urakan purku.

Sanktioita seurataan asiaryhmittäin, joita ovat:

- laatusuunnitelman vastainen toiminta,
- liikenne- ja työturvallisuuden vaarantaminen,
- tilaaajan tekemän pistokokeen perusteella havaittu huomattava laadunlajitus, jota ei ole osoitettu kunnossapitourakoitsijan laatupoikkeamaraportissa,
- kunnossapitourakoitsijan laatusuunnitelman mukaisessa asiakirjassa (esim. laaturaportissa tai päiväkirjoissa) todennettavasti kirjattu tosiasioita vastaamaton tieto (vakava laiminlyönti) ja
- ympäristönsuojeluun liittyvät puutteet tai laiminlyönnit.

Taulukko 1. Sakot ja niiden perusteet.

Sakon perusteena oleva toiminnallinen poikkeama	Urakkakohtaiset, samasta laiminlyönnistä annetut huomautuskerrat ja niiden sakot.		
	1. kerta	2. kerta	Seuraavat kerrat
1. Lievä laiminlyönti: Toiminta- ja laatusuunnitelman vastainen toiminta tai aikataulujen laiminlyönti	kirjallinen huomautus	1000 €	1000 €
2. Liikenneturvallisuuteen liittyvät puutteet tai laiminlyönnit	500 €	1 000 € ja oikeus kunnossapitourak.	2 000 € ja oikeus kunnossapitourak.

		edustajan vaihtoon	edustajan vaihtoon
3. Työturvallisuuteen liittyvät puutteet tai laiminlyönnit	500 €	1 000 € ja oikeus kunnossapitourakoitsijan edustajan vaihtoon	2 000 € ja oikeus kunnossapitourakoitsijan edustajan vaihtoon
4. Tilaajan tekemän pistokokeen perusteella havaittu huomattava laadunlatus tai laiminlyönti, jota ei ole osoitettu kunnossapitourakoitsijan laatupoikkeamaraportissa	1000€	2000€	4000€
5. Vakava laiminlyönti: Kunnossapitourakoitsijan toimittamassa asiakirjassa (esim. laaturaportissa tai päiväkirjoissa) todennettavasti kirjattu tosiasioita vastaamaton tieto	1000€	3 000 € ja oikeus kunnossapitourakoitsijan edustajan vaihtoon	5 000 € ja oikeus kunnossapitourakoitsijan edustajan vaihtoon

Kirjallinen muistutus kirjataan työmaapäiväkirjaan ja/tai käsitellään seurantakokouksessa.

Sakko

Samaa asiaryhmää koskevan yhden kirjallisen muistutuksen jälkeen seuraavat muistutukset johtavat aina kiinteähintaiseen sakkoon, jonka suuruus on esitetty yllä olevassa taulukossa 1.

Lisäksi tilaaja voi määrätä sakon ilman muistutuksia, kun on todettu, että kunnossapitourakoitsijan laadunvarmistukseen liittyvän asiakirjan tiedot poikkeavat selvästi todellisuudesta tai on kysymys vakavasta laiminlyönnistä.

Kunnossapitourakoitsijan henkilöstöön kuuluva tai aliurakoitsija voidaan poistaa vakavan tai toistuvan turvallisuusmääräyksen tai tilaajan turvallisuusvaatimuksen rikkomisen vuoksi.

Kunnossapitourakoitsijan edustajan vaihtoon tilaajalla on oikeus, mikäli urakkaan on kirjattu viisi yksittäistä muistutusta tai muuten perittyä sakkoa viimeisen kuuden (6) kuukauden sisällä.

Urakan purkaminen on äärimmäinen keino sellaisissa tilanteissa, joissa kaikki muut edellä olevat keinot on jo käytetty, eikä toiminta edelleenkään vastaa asiakirjojen mukaisia vaatimuksia. Urakan purkamisen menettelyt on esitetty YSE:ssä.

Tilaajalla on oikeus korjauttaa puute kunnossapitourakoitsijan kustannuksella, mikäli urakoitsija ei korjaa puutetta valvojan määräämän, puutteen korjaamiseen varatun kohtuulliseen määrään kuluessa. Tällöin tilaajalla on oikeus periä puutteen korjaamisesta aiheutuneet kustannukset kunnossapitourakoitsijalta kaksinkertaisina.

Tilaajalla on myös oikeus pysäyttää työt, kunnes työ- ja liikenneturvallisuutta vaarantavat epäkohdat on poistettu.

9.4 Sähköinen kanssakäymisportaali

Palvelusopimusta hallitaan reaaliaikaisesti ja vuorovaikutteisesti (kaksisuuntaisena) sähköisen portaalin avulla. Kanssakäymisportaalilla tulee voida hallinnoida, arkistoida tai jakaa tietoa digitaalisesti. Tilaaja järjestää toimintaympäristön, johon kunnossapitourakoitsijalle annetaan käyttäjä tunnukset.

10 YMPÄRISTÖ

Laatusuunnitelman yhteydessä kunnossapitourakoitsijan tulee myös esittää ympäristöasioissa noudatettavat menettelyt ja rakentamisen ympäristötavoitteet ja tuottaa rakentamiseen liittyvät ympäristöraportit tilaajan edellyttämällä tavalla.

Kunnossapitourakoitsijan tulee laatia jätteiden käsittelystä ympäristöraportti ja ympäristölle vaarallisista aineista sekä ongelmajätteistä selvitys, joka kattaa loppu-/uudelleen käytön tai käsittelyn asianomaisessa käsittelylaitoksessa. Lisäksi kunnossapitourakoitsijan tulee seurata työmaan materiaalivirtoja ja raportoida näistä tilaajalle tilaajan edellyttämässä laajuudessa.

Syntyvät purkujätteet tulee lajitella teräs-, puu-, betoni-, asfaltti- ja sekajätteeseen.

Pilaantuneen maaperän puhdistaminen on ympäristönsuojelulain mukaan luvanvaraista. Mikäli työalueen kaivutöiden, maa-ainesten poiston tms. työn yhteydessä epäillään maa-ainesten olevan pilaantuneita, tulee kunnossapitourakoitsijan olla yhteydessä tilaajaan. Mikäli työalueella on tai siellä epäillään olevan pilaantuneita maita, toimitaan tilaajan ja ympäristöviranomaisen antaman ohjeistuksen mukaisesti.

Töissä noudatetaan seuraavia vesien ja maaperän suojelua koskevia varotoimenpiteitä:

- Öljyjen, polttoaineiden, bitumiliuosten, liuottimien ja haitallisten lisäaineiden käsittelyssä tulee noudattaa varovaisuutta. Näiden haitallisten aineiden pääsy suoraan maaperään ja vesistöön on estettävä.
- Öljyjen tai muiden em. haitallisten aineiden päästessä vahinkotapauksessa maahan, tulee saastunut maa-aines käsitellä kunnan ympäristöviranomaisen hyväksymällä tavalla.
- Työkohteessa tulee olla imeytysturvetta tai öljyn imeytykseen tarkoitettua materiaalia. Imeytetty aine tulee käsitellä kunnan ympäristöviranomaisen hyväksymällä tavalla.

11 TYÖMAAN HALLINTO JA TOIMITUKSET

11.1 Kunnossapitourakoitsijan organisaatio

Kunnossapitourakoitsijan tulee esittää urakan organisaatio nimettyine vastuuhenkilöineen sekä heidän työkokemuksensa ja ansioluettelonsa sekä työn tekemiseen vaadittavat kelpoisuudet. Tiedot tulee antaa viimeistään sopimusneuvottelussa, ellei tarjouspyynnössä toisin edellytetä.

Projektiorganisaation tulee nimetä vähintään:

- projektipäällikkö,
  - työnjohtaja,
  - sähkötöiden johtaja,
-

- turvallisuudesta vastaava henkilö ja
- työmaan sähköturvallisuudesta vastaava henkilö tai selvitys sen nimeämisestä (SFS6002).

Kunnossapitourakoitsijan halutessa vaihtaa vastuuhenkilön, on siihen saatava tilaajan hyväksyntä.

Kunnossapitourakoitsijan henkilökunnan tulee täyttää työn tekemisen edellyttämät kelpoisuus- ja pätevyysvaatimukset ja eri viranomaisten edellyttämät työhön liittyvät pätevydet.

11.2 Kunnossapitopäiväkirja

Kunnossapitourakoitsija on velvollinen pitämään päivittäistä kunnossapitopäiväkirjaa kanssakäymisportaalissa koko hankkeen ajalta. Mikäli kunnossapitotoimenpiteitä ei ole kyseisenä päivänä suoritettu, tulee työmaapäiväkirjaan merkitä: ei toimenpiteitä.

Kunnossapitopäiväkirjaan tulee esim. merkitä:

- liikenteenohjaukset,
- nopeusrajoitukset,
- töiden aloitus- ja lopetusajat,
- tehdyt työt,
- toimineet työryhmät (koneet, autot, henkilöstö),
- mahdolliset muut tehtäviin vaikuttavat havainnot,
- tilaajan ja asiakkaiden reklamaatiot,
- katselmukset,
- aiheutuneet vahingot ja
- laskutustiedot (jos laskutetaan edelleen vahingonaiheuttajalta).

11.3 Seurantakokoukset

Seurantakokouksia pidetään sopimusvuoden aikana kaksi (2) kappaletta tai aina tarvittaessa.

Kunnossapitourakoitsija on velvollinen ilmoittamaan ennakolta valvojalle seurantakokouksessa esille tulevat asiat vähintään viisi (5) arkipäivää ennen kokousajankohtaa.

Seurantakokousten puheenjohtajana toimii tilaajan edustaja ja sihteerinä tilaajan edustaja tai kunnossapitourakoitsijan edustaja.

Kunnossapitourakoitsijan on seurantakokouksissa annettava tilaajan määrittelemässä laajuudessa tehtäväkortissa 7100 vaaditut tiedot.

Seurantakokouspöytäkirja tarkastetaan ja allekirjoitetaan viimeistään seuraavassa seurantakokouksessa. Tällöin on myös esitettävä sitä koskevat huomautukset.

12 TYÖVOIMA

12.1 Yleistä

Tilaaja edellyttää, että kunnossapitourakoitsijan työmaalla toimiva henkilökunta on todistettavasti ammattitaitoista ja tuntee työhön ja urakoihin liittyvät vaarat, turvallisuusmääräykset ja -ohjeet.

Kunnossapitourakoitsija sitoutuu huolehtimaan henkilökuntansa kitkattomasta yhteistyöstä tilaajan sekä toisten urakoitsijoiden kanssa sekä siitä, että kunnossapitourakoitsijan henkilökunta ja aliurakoitsijat noudattavat tilaajan antamia yleis- ja erikoisohjeita. Työmaakielenä tulee olla suomi.

12.2 Noudatettavat palkka- ym. ehdot

Työssä on noudatettava vähintään niitä palkka- ja muita ehtoja, jotka ovat Suomen lain ja työehtosopimusten määräysten mukaan noudattava samalaatuisessa työssä. Ehto koskee myös työtä, jonka alihankkija teettää työntekijöillään.

12.3 Ulkomaalainen työvoima

Ulkomaalainen työntekijä voi olla joko työsuhteessa Suomessa toimivaan yritykseen tai olla ulkomailla toimivan yrityksen palveluksessa oleva ns. lähetetty työntekijä.

12.3.1 Työntekijä EU/ETA-maan kansalainen

Työnteko ei edellytä erillistä lupaa tai päätöstä, oli kyseessä lähetetty työntekijä tai Suomeen palkattu ulkomaalainen työntekijä.

12.3.2 Työntekijä on kolmansien maiden kansalainen

Suomalaisen yrityksen palveluksessa tai lähetettynä työntekijänä työskentelevällä kolmansien maiden kansalaisella tulee lähtökohtaisesti aina olla voimassa oleva oleskelulupa.

Jos kolmannen maan kansalainen työskentelee vakituisena työntekijänä EU/ETA-valtiossa toimivassa yrityksessä ja yritys lähettää työntekijän tilapäisesti töihin Suomeen, on Suomessa tapahtuvan työn aikana oltava oleskelu- ja työluvan voimassa siinä EU/ETA-jäsenvaltiossa, josta työntekijä lähetettiin Suomeen.

12.3.3 Kunnossapitourakoitsijan muut velvollisuudet

Tässä kohdassa yrityksellä tarkoitetaan tilaajaan sopimussuhteessa olevaa kunnossapitourakoitsijaa ja sen aliurakoitsijoita. Yrityksen on sisällytettävä omiin alihankintasopimuksiinsa alla oleva sopimuslauseke.

”Ulkomaalainen yritys on velvollinen ottamaan työntekijöilleen tapaturmavakuutukset, jotka kattavat mahdollisesta työtapaturmasta ja ammattitaudista aiheutuvat vahingot.

Jos yrityksellä on työmaalla palveluksessaan ulkomaalainen työntekijä, on hän velvollinen toimittamaan pyydettyä tilaajan edustajalle työntekijästä voimassa olevan työntekijän oleskeluluvan, selvityksen oleskeluoikeuden rekisteröimisestä tai muun lainsäädännön edellyttämän selvityksen.

Kunnossapitourakoitsijan tulee huolehtia, että työhön liittyvät keskeiset työ- ja sähköturvallisuussuunnitelmat on tarvittavilta osin käännetty ja muuten riittävän hyvin perehdytetty ulkomaisille työntekijöille.

Milloin yritys ei ole suomalaisen työmarkkinajärjestön jäsen eikä sen vuoksi ole jäsenyytensä perusteella sidottu minkään työehtosopimuksen noudattamiseen, tulee sen noudattaa toimialansa työehtosopimusta sekä työ- ja sosiaalilainsäädäntöä.

Mikäli työmaalla syntyy epäselvyyttä siitä, onko yritys maksanut palveluksessaan olleille työntekijöille ao. työehtosopimuksen mukaista palkkaa ja muita työehtosopimuksen edellyttämiä korvauksia, on yritys velvollinen esittämään palkan ja muiden korvausten maksusta asian selvittämiseksi tarvittavat luotettavat tositteet tilaajalle.”

Tilaajalla on oikeus purkaa tämä palvelusopimus välittömästi, mikäli yritys

- ei esitä valvojalle palveluksessaan olevasta työntekijästä asianmukaista työntekijän oleskelulupaa tai selvitystä oleskeluoikeuden rekisteröimisestä taikka selvitystä siitä, että lupaa ei tarvita,
- ei ole ottanut työntekijöilleen tässä sopimuksessa tarkoitettua tapaturmavakuutusta,
- ei noudata tämän sopimuksen tarkoittamalla työmaalla ulkomaalaisten työntekijöidensä työsuhteissa tässä sopimuksessa hänen noudatettavakseen mainittua työehtosopimusta,
- ei ole esittänyt kahden viikon kuluessa tilaajan esittämästä vaatimuksesta lukien asian selvittämiseksi tarpeellista selvitystä työntekijöille maksamistaan palkoista ja muista korvauksista tai
- ei ole sisällyttänyt omiin alihankintasopimuksiinsa yllä esitettyä sopimuslauseketta.

12.4 Terveystilavaatimus

Kunnossapitourakoitsija vastaa siitä, että työntekijät täyttävät työtehtävien edellyttämät terveystilavaatimukset. Kunnossapitourakoitsija vastaa terveystarkastusten kustannuksista.

12.5 Aliurakat

Kunnossapitourakoitsijan tulee pitää yllä ajantasaista luetteloa aliorakoitsijoistaan ja näiden työntekijöistä tilaajan antamien ohjeiden mukaan ja arkistoida kaikkien aliorakoitsijoiden kohdassa 6.3 mainitut todistukset.

Kunnossapitourakoitsija huolehtii osaltaan tilaajavastuulain (1233/2006) mukaisten velvollisuuksien toteuttamisesta.

Alihankintaketjun pituus saa olla korkeintaan kaksi (1+1, eli pääurakoitsija + aliorakoitsija), jokaisen aliorakoitsijan on oltava suorassa sopimussuhteessa pääurakoitsijaan.

12.6 Henkilötunniste

Kunnossapitourakoitsijan on huolehdittava siitä, että jokaisella rakennustyömaalla työskentelevällä on työmaalla liikkua näkyvillä henkilön yksilöivä kuvallinen henkilötunniste. Kuvan lisäksi tunnisteessa tulee olla työnantajan nimi ja y-tunnus, henkilön nimi ja veronumero.

Kunnossapitourakoitsijan on myös ylläpidettävä ajantasaista luetteloa työmaalla työskentelevistä työntekijöistä ja itsenäisistä työsuorittajista. Luettelossa tulee näkyä työntekijän työnantaja ja työntekijän turvallisuuteen liittyvät pätevydet.

Henkilötunnistetta ei edellytetä henkilöiltä, jotka vain kuljettavat tavaraa työmaalle (eli eivät tee työtä tai asioi säännöllisesti työpaikalla vaan käyvät siellä tilapäisesti).

Henkilöntunnisteeseen liittyvät lisävaatimukset:

- Päätoteuttajalla pitää olla työskentelevien henkilötunnisteista valokopiot työmaalla tai alkuperäiset tiedot omissa järjestelmissä, josta ne pystytään osoittamaan työmaalla tilaajalle.

13 YLEISET TYÖMAAJÄRJESTELYT

13.1 Työmaa-alue ja liikennejärjestelyt

13.1.1 Tieliikenne

Kunnossapitourakoitsijan tulee suunnitella, järjestää ja ylläpitää työnaikaiset liikennejärjestelyt katujen osalta Tilaajan sekä teiden osalta Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ohjeiden mukaan.

Kunnossapitourakoitsijan tulee hyväksyttää työnaikaiset liikennejärjestelyt ja niihin liittyvät suunnitelmat Tilaajilla ja/tai Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksella näiden tahojen antamien ohjeiden tai lupaehtojen mukaisesti.

Kunnossapitourakoitsija vastaa kaikista vahingoista, jotka aiheutuvat kunnossapitourakoitsijalle kuuluvista liikennejärjestelyistä ja katu- ja tiealueella tehtävistä töistä.

13.1.2 Rautatieliikenne

Alueen halki kulkee sähköistetty rautatie. Kaikessa rautatien läheisyydessä tai yläpuolella tapahtuvassa työskentelyssä tulee huomioida Liikenneviraston turvallisuusmääräykset.

13.2 Siisteys

Kunnossapitourakoitsijalla on velvollisuus huolehtia urakka-alueensa siisteydestä työn aikana. Kunnossapitäjä laatii jätehuoltosuunnitelman (Kaivannaisjättemaa-aineslaki 555/1981 5 a §) mukaisesti ja hyväksyttää sen tilaajalla.

Kunnossapitourakoitsijan velvollisuuteen kuuluu käytössään olleiden alueiden siistiminen ja tarvittaessa maisemoiminen heti, kun kunnossapitourakoitsijan työt ovat päättyneet kyseisellä alueella.

Kunnossapitourakoitsija on velvollinen järjestämään toimintansa osalta jätehuollon.

Kunnossapitourakoitsija on velvollinen lajittelemaan tuottamansa jätteen, kuten pakkaustarvikkeet tai työn aikana syntyneet jättemateriaalit ja kuljettamaan jätteet pois jätteenkäsittely- ja kaatopaikkamaksuineen.

Työssä syntyneet jätteet, mukaan lukien purkujätteet, on välittömästi kuljetettava pois työmaa-alueelta.

Työmaa-alue on pidettävä sellaisessa kunnossa, ettei siellä ole helposti saatavilla materiaalia tai laitteita, joita voidaan käyttää liikenteelle kohdistuvaan tuhotyöhön. Urakka-alueen siisteyttä ja järjestystä seurataan tilaajan edustajien/ työn valvojien toimesta. Mikäli puutteita ei korjata valvojan huomautuksesta huolimatta, voi tilaaja teettää siivoustyöt kunnossapitourakoitsijan kustannuksella.

13.3. Toimisto-, sosiaali- ja varastotilat

Tilaaaja ei järjestä toimisto-, sosiaali- eikä varastotiloja.

13.4 Valvojan ja kokousten vaatimat tilat

Tilaaaja järjestää kokoustilat seurantakokouksia varten.

13.5 Sähkö- ja vesiliittymät

Kunnossapitourakoitsija hankkii itse tarvitsemansa sähkön ja veden.

13.6 Lämmitys, kuivatus ja valaistus

Kunnossapitourakoitsija hoitaa työmaalle tarvittavat työ- ja sosiaalitilat sekä työmaalla tarvittavan lämmityksen, kuivatuksen ja valaistuksen.

13.7 Puhelin ja tietoliikenneyhteydet

Kunnossapitourakoitsijalla on oltava käytössään työn edellyttämät puhelin- ja tietoliikenneyhteydet.

14 TYÖTURVALLISUUS

14.1 Tilaajan turvallisuuteen liittyvät asiakirjat

14.1.1 Yleistä

Kunnossapitourakoitsijan on noudatettava tilaajan turvallisuusohjeita sekä turvallisuusasiakirjan (Urakkaohjelman Liite 5) vaatimuksia.

14.1.2 Turvallisuusasiakirja

Tilaaajan laatima turvallisuusasiakirja on Urakkaohjelman liitteenä 5.

Kunnossapitourakoitsija on velvollinen laatimaan työmaan turvallisuussuunnitelman turvallisuusasiakirjan pohjalta. Turvallisuussuunnitelman tulee sisältää riskikartoituksen ja sen pohjalta tehdyn riskianalyysin.

Tilaaaja täydentää tarvittaessa turvallisuusasiakirjaa urakan aikana, kun esille tulee uusia työmaahan tai urakkaan liittyviä vaara- ja haittatekijöitä tai muita turvallisuuteen vaikuttavia tekijöitä. Kunnossapitourakoitsijan on otettava työssään huomioon nämä muutokset ja täydennykset.

Kunnossapitourakoitsijan velvollisuutena on välittää omalta osaltaan tilaajalle ne turvallisuustiedot, joilla on vaikutusta turvallisuusasiakirjan sisältöön.

14.1.3 Menettelyohjeet ja turvallisuussäännöt

Tilaaajan laatimat menettelyohjeet ja turvallisuussäännöt ovat:

- yleiset turvallisuusvaatimukset, jotka on esitetty urakkaohjelman kohdassa 14.2,

Tilaaaja antaa tarvittaessa menettelyohjeita ja turvallisuussääntöjä urakan toteutuksen aikana liittyen olosuhteisiin tai asioihin, jotka eivät ole olleet tilaajan tiedossa urakkasopimusta tehtäessä.

Tilaaaja voi antaa menettelyohjeita ja turvallisuussääntöjä urakan toteutuksen aikana myös turvallisuuslainsäädännössä tapahtuneiden muutosten johdosta tai työmaan turvallisuuden varmistamiseksi. Kunnossapitourakoitsijan on noudatettava näitä turvallisuusvaatimuksia.

14.2 Yleiset turvallisuusvaatimukset

14.2.1 Henkilöstön pätevyys ja osaaminen

Kunnossapitourakoitsijan tulee pitää yllä kanssakäymisportaalissa ajantasaista henkilölistaa omista ja aliurakoitsijoiden henkilöistä, jotka osallistuvat kunnossapitourakkaan. Luettelossa tulee käydä ilmi seuraavat tiedot:

- henkilön nimi,
- veronumero,
- työnantaja,
- koulutus,
- pätevyudet (mm. tieturva, muut turvakoulutukset) ja
- suoritettut kurssit (mm. työturvallisuus, tulityö, jne.).

Kunnossapitourakoitsijan henkilöstöllä tulee olla tehtävien edellyttämät Liikenteen turvallisuusviraston ja muiden viranomaisten vaatimat kelpoisuudet ja pätevyudet.

Kunnossapitourakoitsijan henkilöstöllä tulee olla voimassa oleva työturvallisuuskortti.

Katu- tai tiealueella sekä muilla vastaavilla alueilla tehtävissä töissä kunnossapitourakoitsijan henkilöstön tulee täyttää katu- tai tiepitäjän (lin kunta, Liikennevirasto) asettamat turvallisuuspätevyudet (tieturva koulutukset jne.).

Tulitöitä tekeville henkilöillä tulee olla työn edellyttämä tulityökortti.

14.2.2 Turvallisuuskoulutus

Tilajalla on oikeus järjestää urakkaan liittyen turvallisuuskoulutusta tai vaatia kunnossapitourakoitsijaa pitämään turvallisuuskoulutusta, jos urakassa on ilmennyt turvallisuusmääräysten tai tilaajan turvallisuusvaatimusten vastaisia menettelyjä.

Tilajalla on myös oikeus järjestää tai vaatia kunnossapitourakoitsijaa pitämään turvallisuuskoulutusta, jos urakan yhteydessä on sattunut työtapaturmia tai muita vakavia turvallisuuspoikkeamia kuten esim. vaarannettu liikenteen turvallisuutta.

Turvallisuuskoulutukseen osallistuminen tai järjestäminen ei saa pidentää urakka-aikaa.

14.2.3 Perehdyttäminen

Kunnossapitourakoitsijan tulee perehdyttää henkilökuntansa ja alihankkijansa työmaahan ja urakan kohteeseen sekä työmaan olosuhteisiin ja vaaroihin ennen töiden aloittamista.

Kunnossapitourakoitsijan on huolehdittava työn aikana muusta tarvittavasta työmaahan perehdyttämisestä.

Perehdyttämisestä tulee tehdä kirjallinen asiakirja (perehdytyslomake), josta ilmenee perehdyttämisen laajuus, laatu, ajankohta, korttipätevyudet/kurssit sekä perehdytetyn henkilötiedot veronumeroineen.

Perehdyttämiseen liittyvät asiakirjat on oltava työmaalla ja/tai kunnossapitourakoitsijan mukana seurantakokouksissa. Ne on esitettävä tilaajalle pyydettyä.

Kunnossapitourakoitsijan henkilökunnan on osallistuttava tilaajan tai päätoteuttajan järjestämiin perehdyttämistilaisuuksiin.

14.2.4 Henkilön suojaus

Henkilönsuojainten käyttöveloitteet ovat lain mukaiset, työssä varusteina mm. suojakypäriä, suojalasit ja turvajalkineet, varoitusvaatetus suojausluokka EN20471 luokka 2 ja luokka 3 liikenteenohjauksessa. Tarvittaessa työn vaatiessa mm. viiltosuojatut työkäsiineet, kuulosuojaimet, hengityssuojaimet jne.

14.2.5 Kemikaalien käsittely

Kunnossapitourakoitsijalla tulee olla työssä käytettävistä kemikaaleista työmaalla käyttöturvallisuustiedotteet.

Päätoteuttajan tehtävänä on pitää seurantakohtaista kemikaaliluetteloa, joka on esitettävä tilaajalle pyydettyä. Kopio kemikaaliluettelosta toimitetaan tilaajalle työmaan päätyttyä.

14.2.6 Turvallisuussuunnittelu ja riskienhallinta

Kunnossapitourakoitsijan tulee laatia, erityisturvallisuutta vaativista kohteista tai normaalista työkäytännöstä poikkeavista työsuorituksista, ennen töiden aloittamista kirjallinen erillistyöturvallisuussuunnitelma, jonka osana on kattava ja järjestelmällinen turvallisuutta uhkaavien riskien tunnistaminen ja arviointi.

Kunnossapitourakoitsijan on osallistuttava tilaajan mahdollisesti järjestämiin työmaata tai urakkaa koskeviin riskienhallintatilaisuuksiin ja -menettelyihin.

14.2.7 Turvallisuuseuranta

Kunnossapitourakoitsija tekee kalustoon liittyvät lain mukaiset tarkastukset ja muut pakolliset katselmukset.

Tilaaaja voi tehdä tarvittaessa urakan aikana turvallisuusvalvontaan liittyviä turvallisuuskierroksia, joihin kunnossapitourakoitsijan on osallistuttava.

14.2.8 Turvallisuusjohtaminen

Kunnossapitourakoitsijan tulee nimetä teettämänsä työn johtoa ja valvontaa varten pätevä ja vastuunalainen työnjohto.

Kunnossapitourakoitsijan tulee nimetä vastuuhenkilö, joka huolehtii kunnossapitourakoitsijan turvallisuustehtävistä. Vastuuhenkilö huolehtii työmaan osalta myös liikenneturvallisuuteen liittyvästä yhteensovittamisesta, tiedonkulusta, tiedottamisesta ja turvallisuussuunnittelun koordinoinnista.

Kunnossapitourakoitsijan tulee laatia työmaalle tarpeelliset turvallisuusohjeet, joissa on otettu huomioon myös liikenneturvallisuusasiat. Turvallisuusohjeet on toimitettava tilaajalle tiedoksi. Muiden urakoitsijoiden on noudatettava kunnossapitourakoitsijan laatimia turvallisuusohjeita.

Kunnossapitourakoitsijan tulee pitää säännöllisin väliajoin työmaalla turvallisuuspalavereja, huomioiden työmaan koko ja laajuus. Muiden urakoitsijoiden on osallistuttava näihin turvallisuuspalaveriin.

Kunnossapitourakoitsijalla tulee olla ajan tasalla oleva luettelo työmaalla työskentelevistä urakoitsijoista ja heidän työntekijöistään. Luettelosta tulee ilmetä myös työntekijöiden pätevyudet ja työmaahan perehdyttämisen toteuttaminen (ajankohta).

Muiden urakoitsijoiden on toimitettava kunnossapitourakoitsijalle tiedot työmaalla työskentelevistä työntekijöistään mukaan lukien tiedot pätevyyksistä ja työmaahan perehdyttämisestä.

Työssä käytettävien koneiden ja laitteiden käyttö- ja turvallisuusohjeet tulee olla työmaalla työntekijöiden saatavilla. Kopiot näistä käyttö- ja turvallisuusohjeista on toimitettava pyydettyä tilaajalle.

14.2.9 Käyttö- ja huolto-ohjeet

Kunnossapitourakoitsijan velvollisuutena on toimittaa tilaajalle urakan kohteena oleviin rakennuksiin, rakennelmiin, laitteisiin ja koneisiin liittyvät kirjalliset käyttö- ja huolto-ohjeet. Näissä ohjeissa pitää olla mukana riittävät työturvallisuus- ja terveystiedot.

14.2.10 Tilaajan turvallisuuspalaverit

Tilaaaja pitää kunnossapitourakoitsijan kanssa ennen urakan aloittamista palaverin (turvallisuuden aloituskokous), jossa tilaaja varmistaa sen, että kunnossapitourakoitsija on tehnyt riittävät suunnitelmat ja muut valmistelut

---

turvallisuuden suhteen ja kunnossapitourakoitsija kykenee täyttämään turvallisuusmääräykset sekä tilaajan turvallisuusvaatimukset.

Sopimuksen aikana tilaajalla on oikeus pitää muita turvallisuuspalavereja (turvallisuuden valvontapalaverit) kunnossapitourakoitsijan kanssa.

Sopimuksen lopussa tilaaja pitää tarvittaessa kunnossapitourakoitsijan kanssa turvallisuuspalaverin (turvallisuuden päätöspalaveri), jossa käydään läpi se, kuinka turvallisuusasiat on hoidettu sopimuksen aikana tai vastaavasti asiat käydään läpi vastaanottotarkastuksessa.

Turvallisuuden päätöspalaveriin kunnossapitourakoitsijan on toimitettava kirjallinen yhteenveto urakassa sattuneista turvallisuuspoikkeamista sekä niihin liittyneistä toimenpiteistä sekä listaus turvallisuuteen liittyneistä riskeistä. Yhteenvedossa kunnossapitourakoitsija voi esittää myös turvallisuustoimintaan liittyviä parannus- ja kehitysehdotuksia.

Tilaaja antaa turvallisuuden päätöspalaverissa kunnossapitourakoitsijalle palautetta turvallisuustehtävien hoitamisesta. Palautetietoa käytetään myös valittaessa urakoitsijoita tuleviin urakkakilpailuihin.

14.2.11 Turvallisuuspoikkeamat

Tilaaja edellyttää, että kunnossapitourakoitsija seuraa ja käsittelee urakkaan liittyviä turvallisuuspoikkeamia. Turvallisuuspoikkeamasta tulee aina laatia erillinen poikkeamaraportti, jossa kuvataan tapauksen kulku, tapauksen syntymiseen aiheuttaneet tekijät sekä tarvittavat toimenpiteet vastaavien tapausten estämiseksi. Turvallisuuspoikkeamat käsitellään seurantakokouksessa.

Kunnossapitourakoitsijalla pitää olla luettelo urakkaan liittyneistä turvallisuuspoikkeamista. Urakoitsija toimitta ajantasaisen luettelon turvallisuuspoikkeamista aina seurantakokoukseen ja luettelo liitetään kokouspöytäkirjan liitteeksi.

Päätoteuttajan tehtävänä on ylläpitää yhteenvetotietoa kaikista työmaahan liittyvistä turvallisuuspoikkeamista.

Kunnossapitourakoitsijan on ilmoitettava turvallisuuspoikkeamista tilaajalle ja päätoteuttajalle mahdollisimman nopeasti. Vakavista työtapaturmista ilmoitetaan välittömästi tilaajalle ja päätoteuttajalle sekä, niin vaadittaessa, alueen työturvallisuusviranomaisille.

14.2.12 Onnettomuusvalmius

Kunnossapitourakoitsijan on suunniteltava valmiudet onnettomuus- ja vaaratilanteita varten. Kunnossapitourakoitsija huolehtii henkilöstönsä kouluttamisesta ja perehdyttämisestä onnettomuustilanteisiin. Kunnossapitourakoitsija huolehtii myös tarpeellisista ensiaputarvikkeista ja -välineistä.

Jokaisessa työmaalla työskentelevässä työkoneessa ja ajoneuvossa pitää olla ensiapulaukku.

14.2.13 Turvamiehen ja liikenteenohjaajan tehtävien hoitaminen

Kunnossapitourakoitsija vastaa turvamiehen ja liikenteenohjaajan käyttöön liittyvistä tehtävistä.

Kunnossapitourakoitsijan on nimettävä kirjallisesti liikenteenohjaajat työkohteittain, mikäli niitä tarvitaan. Kunnossapitourakoitsijan on koulutettava liikenteenohjaajat sekä perehdytettävä heidät työkohteisiin.

Liikenteenohjaajan pätevyysvaatimuksena on työnantajan antaman koulutuksen ja perehdytyksen lisäksi Tieturva 1 -pätevyys. Liikenteenohjaussuunnitelmat laatii Tieturva 2- pätevyuden omaava henkilö/henkilöt.

Liikenteenohjaajan varoitusvaatteen suojausluokan tulee olla 3.

Liikenteenohjaajan nimeämiseen liittyvät dokumentit on säilytettävä työmaan keston ajan.

15 ERIMIELISYYKSIEN RATKAISEMINEN

Tätä sopimusta koskevat mahdolliset erimielisyydet ratkaistaan ensisijaisesti osapuolten keskinäisten neuvottelujen avulla.

Mikäli yksimielisyyttä ei saavuteta, riitaisuudet jätetään Oulun käräjäoikeuden ratkaistavaksi.

LIITTEET

Liite 3.2 Valopistekartta (dwg)

Liite 3.5 Mallikeskuksen keskuskaavio

Liite 3.6 Kunnossapitokohteiden määräluettelo

Liite 5 Turvallisuusasiakirja
